СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 304. Джерзі Сіти, Н. Дж., субота, 31-го грудня 1938. No. 304. Jersey City, N. J., Saturday, December 31, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНҐРЕС ПРОЧИСТИТЬ АТМОСФЕРУ В „ДОБЛЮ ПІ ЕЙ"

ВАШИНҐТОН.— Комітет під головуванням конгресмена Шепарда зготовив цілий звіт про роботу в „Доблю Пі Ей" і в інших державно-запомогових бюрах, які уживали фондів для політичних цілей, усуваючи нераз від запомоги тих людей, що з політичного боку для них були неприємливі. Цей звіт Шепард звелів надрукувати в кілька сот примірників і на початку конгресової сесії роздасть їх сенаторам і конгресменам. Щоб заздалегідь ослабити цей звіт, в якому навіть адміністрація сподівається знайти незаперечені факти, уряд рішив виступити зо своїм пляном створення по всіх повітах комітетів, що контролювалиб акцію підмоги.

ТРИ ПРОФЕСОРИ ВИСТУПАЮТЬ З ЮНІЇ ЧЕРЕЗ КОМУНІЗМ.

НЮ ЙОРК. — Три професори нюйорського учительського каледжу виступили зо складу своєї учительської юнії тому, що та юнія була під впливом комунізму і навіть її представники конферували з секретарем комуністичної партії, Ерлом Бравдером. Серед тих учителів знаходяться: Джан Чайлдс, Брус Роп і Ернест Джансон. Професор Чайлдс був відомий зо своїх ліберально-поступових переконань і навіть цілий час був за те, щоб учителі приступили до юнії, звязаної з А. Ф. П. Та він був проти того, щоб поступовість і лібералізм звязувати з комунізмом. Уступаючи Чайлдс заявив, що члени згаданої юнії на своїх зборах часто ухвалювали такі резолюції, які не мали нічого спільного з їх внутрішньою роботою, а які виразно вказували, що згадані учителі є комуністи і піддержують режім Сталіна.

ЧИСЛО СМЕРТНОСТИ ЦЬОГО РОКУ МЕНШЕ.

НЮ ЙОРК. — На основі статистики обчислено, що число смертних випадків в Америці цього року менше від попереднього року. Цього року „тільки" 95 тисяч осіб згинуло від ріжних нещасливих випадків, коли попереднього року згинуло 106 тисяч, а ще попереднього 110 тисяч. Найбільше випадків є від автомобілів. Ці числа далеко вищі від числа вбитих американських вояків в часі світової війни.

НА ФІЛЬМІ ПОКАЗУВАТИМУТЬ АТОМИ.

РИЧМОНД (Вирджінія). — На зїзді вчених показували фільм, на якім представлені рухи атомів. Цей фільм був знятий просто з атомів при помочі спеціяльних мікроскопів, які побільшували атоми на міліонів разів. Відтак фільм їх знов побільшив на міліонів разів. Цим виназодом уможливлено оглядати людським оком найменші частини матерії, які як це показує наука, знаходяться у вічному русі.

ВЧЕНІ СХИЛЯЮТЬСЯ ДО ВІРИ В ПОЗАГРОБОВЕ ЖИТТЯ.

РИЧМОНД (Вирджінія). — На засіданні вчених англійський вчений природничих наук, сер Ричард Ґреґорі, виголосив доклад, в якім сказав, що наука не знаходить ніяких причин, щоб відкидати віру в позагробове індивідуальне життя. Він також сказав, що хоч наука не всилі науково доказати існування такого другого життя, але віра в таке життя є великим двигуном людського поступу.

ЕНДРУС ПРО ЗАКОН ГОДИН ПРАЦІ І ПЛАТ.

ДІТРОЙТ. — На прилюдних зборах адміністратор департаменту годин праці і заробітної плати, Елмер Ендрус, сказав, що закон, який увійшов недавно в життя, а який реґулює години праці і заробітну плату вже дотепер виявив гарні успіхи. В 31 стейтах показалась звишка затруднених робітників, а також показалась звишка загальної заробітної плати.

ЗНАЙШЛИ ЗНАКИ СТАРОЇ КУЛЬТУРИ.

НЮ ЙОРК. — На зїзді вчених ґеольоґів в Ню Йорку професор Смит дав доклад про відкриття в Америці знаків дуже старої цивілізації, старшої від єгипетської і мезопотамської. Та цивілізація може мати від шість до дванадцять тисяч літ, а люди, що творили її, жили в околицях стейту Кензас. Вони ріжнилися від пізніших індіян, яких з черги виперла біла раса.

ЩО ТО ЛЮБОВ МОЖЕ!

НЮ ЙОРК. — Двацять-літний хлопець Мортон посварився зо своєю дівчиною відвозячи її вночі таксівкою до дому. Дівчина, приїхавши до великого апартаментового дому в якім мешкала, вискочила з таксівки і крикнувши на хлопця „ай гейт ю", сховалась у домі. Хлопець, подумавши хвилю, рішив перепросити дівчину. Але не знав числа апартаменту. Почав він дзвонити до всіх апартаментів, аж доки не натрапив на помешкання одного судії, що потягнув його за те до суду. Та в суді почувши цілу історію змилосердились над хлопцем і випустили його на волю.

РЕКРУТАЦІЯ В ВІДНІ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ.

Парада заприсяжених нових жовнірів німецької держави, рекрутованих з Відня, на „Площі героїв" у Відні. В церемонії, що є частиною програми зіллятя Відня з Німеччиною, взяло участь 10, 000 жовнірів.

15 РОКІВ ЗА ВБИВСТВО ЧОЛОВІКА.

В Сираківцях, пов. Перемишль, знайшли на пасовиську у вересні ц. р. тіло вбитого багатого господаря, Михайла Сидора. Слідство виявило, що Сидора вбив Іван Процак, коханець жінки Сидора, за її намовою. Трибунал окружного суду в Перемишлі засудив обох по 15 років вязниці за вбивство.

КРІВАВА МАСАКРА ПІД ЧЕНСТОХОВОЮ.

Дня 29. м. м. прохожі знайшли на стежці в поблизькім лісі тіла 29-літньої перекупки Райзлі Вахсманівної і 12-літньої Файлі Кноблерівної. Тіла обох убитих були такі змасакровані, що годі було їх пізнати. Кноблерівна давала ще слабі ознаки життя і її відвезли до шпиталю, де вона померла. Вбивником є молодий сільський парубок, який заманив обі жінки до лісу під приманою продажі птиці, де змасакрував їх і забрав їм дрібну готівку. Поліція арештувала вбивника.

ПОЇХАВ ДО ПАЛЕСТИНИ ФАЛЬШУВАТИ ГРОШІ.

Поліція в Бейруті ствердила, що від довшого часу в Сирії і Ливані курсували фальшиві палестинські фунти. Слідство виявило, що провідником ватаги фальшівників грошей був жид, який приїхав з Польщі. Він пробував спершу фальшувати гроші в Палестині, але там йому не повелось і тому перекочував до Сирії та Ливану.

НОВИЙ ЗАСУД ҐРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО СВЯЩЕНИКА.

Перед окружним судом у Самборі відбулася розправа проти о. Евгена Кушлика, пароха Пинян, пов. Самбір. Акт обвинувачення закидає підсудному, що в останніх десятьох роках допустився безправно зміни чисто польських назвищ на українські. Підсудний заперечив вину. Суд засудив о. Кушлика на 6 місяців вязниці без припинення виконання кари.

ТРАҐІЧНА СМЕРТЬ ПЯТЬОХ ХЛОПЦІВ ВІД ВИБУХУ МІНИ.

Шістьох хлопців в пов. Калуш знайшли на полі міну з часів світової війни. При розбиранні міна вибухла і вбила 16-літнього С. Яцишина, 18-літнього Ф. Козака і 16-літнього Ф. Ґреська. Трьох їх важко ранених товаришів відвезли до шпиталю, де вже помер 16-літній Й. Долявровський та 16-літній Володимир Белей. Слідство виявило, що міну виорав на полі один селянин, який привіз її до села і скрив її в городі свого сусіда. Слуга цього сусіда, С. Яцишин, забрав її на поле, щоб оглянути міну, і там дійшло до вибуху, що викликав траґічні наслідки.

РЕКОРД ЛІКАРСЬКОГО ГОНОРАРУ.

Славного англійського хірурга Еванса візвали, щоб він приїхав якнайшвидше до Індії, до хорого магараджі Бароді, одного з найбагатших володарів Індії. Еванс лікував магараджу підчас його побуту в Лондоні та здобув собі повне признання індійського вельможі.

В телеграмі, яку вислали до Лондону, була відразу визначена висота гонорару: 2,500 фунтів стерлінгів за виїзд і по 1 ф. ст. за кожну милю дороги, яка відділює Лондон від Бароді та по 20 фунтів за кожний день, що його лікар перебуде при недужім. З Анґлії до Бароді 6,000 миль; іншими словами, за поїздку в оба боки д-р Еванс дістане 14,500 фунтів стерлінгів, не рахуючи щоденого гонорару.

Справді за такий гонорар варт їхати до Індій та рискувати навіть життям.

СМЕРТЬ ДИТИНИ В ПОЛУМЮ.

В селі Вислок Великий, на Лемківщині, 4-літня дитина наблизилася до вогнища, що його палили пастухи коло дому. На дитині занялося убрання. Заки люди прибігли на поміч, дитина згоріла живцем у жахливих муках.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ОКРАДЕНИЙ СТАРЕЦЬ ЗБОЖЕВОЛІВ.

Перед кількома днями 78-літній І. Мільчек виїхав до Пшеворська. Вернувшись до хати, з острахом ствердив, що невідомий злодій украв йому більшу готівку. Під ударом долі старець збожеволів і з сокирою в руках напав на свою кузинку. На крик нападеної надбігли сусіди і врятували її перед смертю. Одначе Мільчекові вдалось утекти. Під вечір знайшли сусіди його трупа у стодолі.

СКАНДАЛ З ПРИЧИНИ ЦІЛУНКУ НА ЕКРАНІ.

У паризькому кіні на бульварі Сен Жермен трапилася авантура, яку була для Парижу і зокрема для латинської дільниці справжньою несподіванкою.

Публика вчинила авантуру з тієї причини, що цілунок аманта та амантки на сцені тривав довше, ніж це дозволюють правила доброї поведінки. На салі почалися протести, частина публики стала ломати крісла. Управа кіна покликала поліцію і коло 100 демонстрантів, здебільша студентську молодь, відставила на поліцію. Комісар дав демонстрантам упімнення та велів виявляти більше зрозуміння для екранових амантів. Судового слідства проти демонстрантів не почикали ніякого.

ЗАСУДИЛИ СВОЯКІВ ҐРІНШПАНА.

Карний суд у Парижі засудив Абраґама й Хану Ґріншпанів на 4 місяці вязниці й 100 франків гривни за те, що дали мешкання й скривали перед поліцією Ґріншпана, що опісля вбив радника амбасади фон Рата.

ВАТАГИ ГОЛОДНИХ ВОВКІВ.

У дельті Дунаю розмножилось так багато вовків, що нападають на людей. Голодні вовки приходять у білий день до сіл, де нападають на худобу і на людей. Тепер влада уладжує великі облави на вовків, щоб вигубити цих шкідників.

ДАЛІ НИЩАТЬ УКРАЇНСЬКІ НАЗВИ В ПОЛЬЩІ

ВАРШАВА. — Польська Аґенція Телеграфічна подає, що польський суд у Самборі засудив українського ґреко-кат. священика о. Гошку на кару 6-літньої тюрми за те, що не вписує до метрик назв своїх парохіян так, як це приказала польська влада. А приказано вписувати в такий спосіб, як ті ймення вимовляють поляки, а не так, як вони звучать в українській мові. Аґенція додає, що це вже другий раз прийшлося покарати цього священика. Тепер мав він „змінити" назви 28 осіб, що їх покликано до польського війська. Польська Аґенція називає записування українських назв по українськи „рушченем польских назвіск".

ПРАВОСЛАВНІ В ПРЕМІЄРА ВОЛОШИНА.

ХУСТ. — „Нова Свобода" подає, що православне село Іза вислало до о. Волошина депутацію, на чолі якої стояв громадський староста, що заявив, що його громада вела ще перед війною завзяту боротьбу проти мадярів, а тепер радіє, що є своя держава, своя влада і свої порядки. Громада обіцяла, що боронитиме зі всієї сили самостійности Карпатської України.

ПОХОРОН ОБОРОНЦЯ БАТЬКІВЩИНИ.

ХУСТ. — В селі Оноковцях відбувся похорон жандарма-українця Івана Богдана, що був вбитий мадярськими терористими недалеко границі над Радванкою. На похороні було біля 3,000 людей і почесна сотня війська. Були численні промови від українських народних установ і уряду.

ЗАКАРПАТТЯ — УКРАЇНЦЯМ!

ХУСТ. — „Нова Свобода" пише: „Те, до чого ми стреміли много літ, стало дійсністю. Ми маємо свою державу, на якій панами будемо тільки ми, а ніхто інший. На нашій землі знайде кожний хлібороб, урядник чи робітник відповідну працю". А далі: „Наша влада вже постарається, щоб у всіх наших урядах були заняті тільки наші люди." Чехи остануться тільки ті, без яких покищо не можемо обійтися".

ЗАВДАННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

БЕРЛІН. — Перебуваючий в Берліні міністер Юлій Ревай заявив, що найважнішим і найбільш ударним завданням уряду Карпатської України — це фінансове скріплення країни, наладнання комунікаційної проблеми, розбудова деревного промислу й наладнання експорту, забезпечення праці населенню й розвязка аґрарної реформи.

МОСКВА ЗА „РУССКИМИ".

МОСКВА. — „Ізвєстія" накидаються на уряд Карпатської України за те, що він терроризує „русских" при помочі українських іміґрантів з Польщі.

ЧОРНОСОТЕНЕЦЬ ЗА РОСІЮ.

ПАРИЖ. — В тижневику „Же суї парту" землячок Гулевич заповідає, що „вже сходить сонце" для „матушкі Россії" і благає Францію і Анґлію допомоги.

ДВА ЮВИЛЕЇ.

КИЇВ. — Українська совєтська преса згадала за два літературні ювилеї: 100-ті роковини народин великого українського письменника Івана Нечуя Левицького, а також за 160 роковини народин Григорія Квітки-Основяненка.

ЯКІ ПИШУТЬ ВІРШІ?

КИЇВ. — Вийшла збірка поезій Тичини під назвою „Чуття єдиної родини". В ній є між іншим такі вірші: Еспанія, Фелікс Дзержинський, За Сталіна подам свій голос, Ґоркий і т. п.

ПЕРЕБУДОВА ОДЕСИ.

КИЇВ. — Минає 150 років від засновин Одеси, що повстала на місці, де була турецька фортеця Хаджібей. Тепер розроблено плян реконструкції Одеси. Місто має збільшитись вдвоє.

ВИКИДАЮТЬ З РІДНОГО МІСЦЯ.

ЛЬВІВ. — Польська влада постійно викидає з місця осідку українців, що проявляють якусь активність. Від наказу нема відклику. Ось так виселили зі Скалата купця Миколу Івасечка, що був відпоручником українського банку на Скалатщину.

ВИБИРАЮТЬ НАМ ЕПИСКОПІВ.

ЛЬВІВ. — Від давна ходять слухи, що має бути іменований ґреко-кат. єпископом військовий капелян о. Ільків, бувший посол, відомий зі своєї хрунівської діяльности. Тепер краківська газета „Ілюстрований Кур'єр Цодзенни" вже пише про нього як про „перемиського єпископа". Пише з нагоди паломництва о. Ількова до Ченстохови і його проповіди, яку він там виголосив і в якій назвав українських провідників нечесними та взивав до згоди з поляками.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ ПІД ТАКТ МОСКВИ?

В останніх днях можна завважити, що є щораз менше сензаційних вістей про Україну і Гітлера. Очевидно, що це булоб зовсім природнім явищем, бож всьому мусить прийти якийсь кінець. Навіть інтриґам при помочі сензацій. А тим самим і боротьбі з ідеєю Великої України, веденій при помочі фальшування історичних подій і осіб, а й самої ідеї. Та якось так склалося, що в тому самому часі зявилася вістка з Москви про те, що те все, що пишеться про Україну і Гітлера є нічим іншим, а тільки „гумбуґом". Це такі вісти, пише урядовий совєтський часопис, розпускає сам — Гітлер. Бо тим способом хоче допомогти свому приятелеві — Мусолініеві, що то збирається захопити в Африці для себе французькі землі. Отже це Німеччина, як пишуть Совєти, пускає блахмана про Велику Україну, на те, щоб західні держави мали очі звернені на Україну, а не на Туніс в Африці, куди добирається Італія.

Не знаємо, що тепер писатиме велика частина американської преси про Велику Україну і Гітлера, бо може це тільки припадок, що так склалося. Всетаки ствердимо, що в багатьох американських ґазетах уже нераз підносилися голоси, що те, що тут в Америці пишеться про ці справи, дуже „пахне" Москвою. Отже виходилоб, що була рука Москви і в тому, що тут так звязувано справу Великої України з Гітлером. Тимбільше, що ті, що цю справу звязували тільки з Гітлером, постійно підкреслювали, що „Велика Україна" вже є і процвітає під — Совєтами. А тому її не треба українському народові, а хіба треба її — Гітлєрові.

Те, що Москва тепер сказала про Гітлєра і Україну не іде в парі з тим, що вона досі говорила. Бож і до останніх днів кожне нове незадоволення з Москви, викрите на Україні під Совєтами, звязувала Москва з „німецькою аґітацією" і походом Гітлера на Україну. Сама Москва роздувала ввесь час цю справу до найбільших розмірів. І сама Москва, зі страху перед такою евентуальністю, заключила союз з Польщею, яка виразно заявила, що це робить тільки ізза „Великої України".

Якжеж це розуміти? Думаємо, що Совєти грубо переборщили у своїй аґітації проти Великої України. Їх аґенти так пересадили цю справу, що там в Україні люди відотхнули і набрали більшої відваги, бо по ляку Совєтів зачали вірити, що це зближається судний день Москви.

Вкінці й нема вже що більше писати. Кого можна було налякати, Совєти налякали. А тепер, ще готові й налякані прийти до розуму і пізнати совєтські брехні про „цвітучу Україну". Тому Москва звертає увагу своїх пахолків в інший бік. Бо як не вдалося поріжнити держави через Україну, то може хоч вдасться їх розбити при помочі Тунісу і нахилити їх до одного фронту з самітньою Москвою. Над тим і працює вже совєтський аґент Блюм у Франції!

УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ НА ЕМІҐРАЦІЇ — ВЧОРА Й НИНІ

(Звіт Омеляна Ревюка, предсідника Обєднання Українських Орґанізацій в Америці на річному засіданні Обєднання в Джерзі Сити, 24. грудня 1938).

(Докінчення)

(2)

Зудар поколінь.

Старіння старого покоління можна вважати одним з найважніших проявів нашого життя на іміґрації. Якби іміґрація до Америки була така вільна нині, як вона була вільна перед війною, то ми мали би нині й молоді кадри української іміґрації. Іміґраційні обмеження це унеможливлюють. Через це супроти скоро старіючоїся маси родженої в Україні іміґрації стоїть наростаюча маса родженої в Америці молоді.

Як звичайно в інших народів, так і в нас, більше або менше почуттям духової прірви між цими поколіннями є певне. Старе покоління, почуваючи свій скорий кінець, береться тим завзятіще до публичної роботи, щоби до смерти зробити як можливо найбільше для народньої справи, а молоде покоління або до цеї праці зовсім байдуже або розуміє її інакше.

Обєднання старалося поставити якийсь міст почерез ту пропасть між поколінням української іміґрації. На останнім засіданні оба покоління обмінялися отверто думками, а потім засідання припоручило молоді створити відповідний комітет та виступити до української іміґрації зо своїми домаганнями. На нинішньому засіданні почуємо щось ближче про цю справу від представників молодого покоління.

Музика й спів.

Вступ молодого покоління української іміґрації у громадське життя проявився низкою позитивних явищ.

Передовсім воно поширило це життя на нові ділянки, старшим поколінням не рухані. Напр., старше покоління, що започаткувало плекання народніх танців, не вийшло в цій ділянці поза певні межі, які треба признати досить вузькими. Молоде покоління починає виводити його на ширшу арену від тої, на яку їх виводило старе покоління. Такий виступ, як „український вечір" у нюйорському „Мангетен Сентер", влаштований 2. листопаду 1938, це був передовсім вислід праці молодого покоління. Молодь теж береться вводити українські народні танці як товариські танці в американську суспільність. Побажати ще треба би, щоби ці молоді танцюристи зробили дальший льоґічний крок та створили нарешті з елементів українського народнього танку справжній український балет.

Народня ноша.

Молодь теж започаткувала краще використування української народньої ноші. Вона пішла проти надуживання елементів української народної ноші, проти пересадности й яскравости. Вона домагається скромности, пристойности й фолькльористичної вірности в таких випадках, де костюм показується як фолькльористично вірний.

Завдяки цим заходам молодь може виставляти український костюм на ріжного роду вечорах моди, тощо, ба навіть у музеях (як, наприклад, біжуча виставка української народньої ноші в Музею Штуки в Брукліні, Ню Йорк).

Неменше цікаві почини маємо на полі музики й співу. Зо старого краю приїздить останніми часами щораз більше артистів, музиків і співаків, щоби давати в Америці музичні чи співацькі виступи. Спершу робили вони не виключно артистичні виступи, але робили виступи артистичні для добродійної цілі, наприклад, виступи пані Марії Сокіл і п. Антона Рудницького для будови українського шпиталя у Львові. Михайло Голинський приїхав уже лише на артистичні виступи, не звязані з ніякою іншою ціллю. Сюди належить теж Український Симфонічний Концерт, що його влаштовується в Ню Йорку в великій салі Карнеґі Гол дня 8. січня 1939, в память 125-тої річниці уродин Тараса Шевченка. Можна сподіватися, що такі високі артистичні продукції послужать розбудженням ширшого артистичного зацікавлення серед молодої ґенерації, котра теж може похвалитися вже й на цьому полі низкою гарних досягів. Інколи в неї видно певну поспішність, шукання легкого сукцесу, бажання промовляти не стільки внутрішньою вартістю продукції, стільки екзотикою виступу або появи. Як молодь отрясеться з цього легкого трактування штуки й зачне спирати свої продукції на глибокім розумінні штуки, то нема причини, чому вона не могла би досягнути висоти найкращих українських продукцій у старому му краю й дати Америці штуку, вартісну своєю внутрішньою силою, а не лише приманливу своїми признаками, що стоять властиво поза самою штукою.

Українська фільма.

Незвичайною цікавою появою для українського іміґрантського життя є українська звукова фільма.

Українські починання на цьому полі замітні вже хочби цим, що поза жидівської іміґрацією в Америці здається не має ні одної іміґрантської ґрупи, що здобулася би на свою фільмову продукцію. Серед української іміґрації мотивом до цього було, звісно, *не що інше, як обмеження для* повстання й зросту свобідної української фільмової продукції в Україні.

Своєю внутрішньою якістю перша штука не віщувала багато. Та дві наступні фільми від неї багато кращі, і хоча вони мають ще свої недостачі, то поступ такий значний, що справи не можна вважати безнадійною.

Успіх на цьому полі був би для української іміґрації дуже важним чинником. Адже фільму можна так продукувати, що вона буде промовляти навіть до людей, що не розуміють мови, якою говорять актори. Фільма стає через те одним з наймогутніших засобів пропаґанди, а рівночасно новою формою експресії.

Тому українській іміґрації варта зовсім серіозно подумати про те, якби то вхоронитися від плиткости понимання цеї штуки, якби поглибити тематику, подумати серіозно про віддавання краси української мови й дати цілому світові те, чого інші дати не можуть. В такому напрямку розвинена українська фільма могла *би бути вкладом не лише в* скарбницю української культури, але й американської, чи загально світової.

Небажані явища.

Згадуючи позитивні прояви серед нашої іміґрації, не можна не згадати певних неґативних прояв, котрі, хоча зовсім не політичні, часто мають широкий відгомін, навіть на політичному полі.

Я маю на думці такі справи, як справу Дмитра Ґули. Факти цеї справи відомі, й мені не треба їх повторяти. Не відомо одначе кожному, який наслідок мала вона на українців, приватно й публично. Отже приватно багатьом українцям прийшлося через цю подію терпіти всякі неприемности. Через нерозумне американське винування цілої іміґрантської ґрупи за вчинок одного її члена, цей вчинок, до того ще заким він був доказаний, розтягнено, завдяки крикові сензаційних ґазет, на ввесь народ. На кожного українця гістеричні люди дивилися як на можливого вбивника, який може не лише вас вбити, але й вами в печі затопити. Людям, що мають щонебудь з печами до роботи, не було кінця слухати нібито дотепів на тему печі. Навіть один продавець, отже бизнесмен, у котрого інтересі лежить поводитися чемно зо своїм покупцем, продаючи піч до одної української орґанізації в околиці Ню Йорку, дозволив собі сказати нібито жартом: „А тепер, що не робите з тою піччю, то робіть, лишень бога-ради нікого в ній не паліть!".

Українському громадянству треба передовсім насталитися на такі нові явища й навчитися на них раціонально реаґувати.

Передовсім ми не повинні нікого судити, поки людині не доказано вини безсторонним судом. Поки людина не осуджена, поти людина не винувата.

Далі, нам треба повставати проти винування всеї нації за проступок одної людини. В усякій нації бувають злочинці. Ніхто не має на злочинність монополю, і ніхто не таким вибраним народом, щоби не мати злочинців.

Рівночасно, одначе, треба суспільности розслíджувати злочинства, щоби переконатися, чи нема в сій в її структурі, чи житті таких чинників, які пособляють повстанню злочинства. Один факт, відорваний, хочби такий звісний, як справа Ґули, мусить скоро забутися, але як таких подій було би більше, то в цього й для нашої справи може вийти велика шкода. Адже відомо, що польська іміґація в Америці має вже затверджену репутацію злочинства. По великих центрах польської іміґрації, як в Шікаґо, Бофало й Дітройт, поліція називає по польськи „польська воєнка" злочинства, для котрих мотиви невідомі. Це репутація переноситься на саму національну назву поляків, і тому слово „Полак", чи „ґадемполак", має конотацію злочинства. Українській свідомій іміґрації треба подбати за це, щоби щось подібного не сталося з українцями. Американське громадянство робить цю роботу по свойому, але воно часто задовольняється скиданням усеї вини на натуру „форінера". Нам треба піти в справу глибше, знайти глибокі причини явища й спробувати на них щось зарадити. Навіть колиб потім навіть сталася нова подія того роду, будемо спокійні, бо ми зробили все, що в даній справі можна зробити. Історія старших іміґрантських ґруп показує, що це є зовсім можлива небезпека, і тому ми, навчені досвідом старших ґруп, можемо запобігти повторенні їх досвіду, якщо ми схочемо справу трактувати поважно, розумово й глибоко. Для іміґрантських ґруп, що вийшли з державних народів, справа злочинства серед ґрупи може бути для народу й байдужною справою. Для іміґрантів, що походять з народу, який щойно бореться за волю, це справою байдужною не може бути.

УЖЕ НЕ ТРЕБА ЗГОДИ

Так пише львівський „Вєк Нови" з 9. грудня 1938 р. про „нормалізацію" і польсько-українське братання. Пише отверто, що зі згоди поляків з українцями нема для поляків ніякого державного інтересу. Щодо цього вже є осягнута між поляками цілковита єдність поглядів. І то зістала осягнута тими подіями, що звязані з повстанням Карпатської України. Далі польський часопис стверджує, що ті вузли, що „лучать українців з польською державою є більше як гнучкі". Бо „українці доказали і щоднини доказують, що думками й почуваннями вони деінде, що при кожній нагоді вони негайно й без вагання перекинуться туди, куди взиватиме їх власна візія". Тому, пише ця ґазета, цілком зрозуміле, що польське громадянство визнало справу територіяльної автономії для українців за нісенітницю. Воно також і добре стежить за тим, що діється на Україні під Совєтами. Бо коли така державна „Карикатура" як Карпатська Україна так захопила українців в Польщі, то що доперва булоб з ними, як би так стала державою Україна під Совєтами. Значить, пише ґазета, не буде згоди, а буде тільки боротьба.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 234., відбудуться в неділю, 1. січня 1939. року, в год. 2. пополудні, в салі У. Н. Дому, 214-16 Фултон ул. На ці збори проситься всіх членів прибути на означений час, бо буде звіт всіх урядників з їх діяльности за 1938. рік, як також вибір нового уряду на 1939. рік. Неявившийся член на річні збори підлягає карі після статуту і ухвал Товариства. — Павло Сташко, предс.; Стефан Могила, секр.; Володимир Кардаш, кас.

ВІЛІМАНТІК, КОНН. Річні збори Тов. Любов, від. 387., відбудуться в неділю, 1. січня, зараз по Сл. Божій, у парохіяльній ґалі, 285 Pleasant St. Проситься всіх членів прибути на річні збори. Вибереться новий уряд на 1939. рік. Є теж більше важних справ до полагодження. Обовязком кожного члена є привести зо собою одного нового члена, котрого прийметься так, щоби зачати новий рік з новими членами. Проситься також не забуваймо і за молодих і дітей. Вписуйте їх до У. Н. Союзу. — Микола Карий, предс.; Іван Шемберко, кас.; Андрій Савка, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В [illegible] ОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Т. Підляшецький.

ГАДЮКА

— Коли доктор захоче оповісти тепер якусь сентиментальну історію, — жартував грубий інжинір — то, далебі, каварня „Славія" втратить негайно мене як постійного гостя. Та й, гадаю, не тільки мене...

Інжинір глянув буцімто суворо на кумпанію, підморгнув допитливо та зареготався, зовсім задоволений зо свого невибагливого дотепу.

Доктор Ґулій увічливо посміхнувся.

— Хіба не станеш перечити, — оправдувався покващем грубий інжинір — що в нас у Золотій Празі вже по вуха цього сентименту.

— Сентименту? — звів брови доктор Ґулій. — Лякаєшся сентиментальної історії? Гм!... Чи має що спільне сентимент із такою твариною як гадюка?

— О, це вже ти з іншої бочки. Історія кримінальна? Добре, гайда...

Доктор Ґулій глумливо посміхнувся:

— Гадюка це хіба найдальша від товариства людини тварина... — говорив поволі, задумавшись. — Навіть коли людина хоче до неї наблизитись, то зараз злобно реаґує...

— Дозвольте, докторе — вмішався хтось із товариства. — Я бачив у вашому мешканні картину з гадючою головою. Чи ви хочете щось з приводу тієї картини...

— Може і про ту... Це трапилося ще за моїх студентських часів. Послухайте:

Якоїсь травневої днини, під вечір, я стрінувся на Ліліовій вулиці зо своїм товаришем. Цей шибайголова вертався саме з прогульки на історичну Білу Гору.

— А ну, вгадай, — обізвався він до мене з таємною посмішкою — де я купив оце молоко, що його маю тут у *полевій пляшці?*

Він похлюпав пляшкою.

— На Височанах?

— Гм... На Білій Горі...

— Сервус!... А деж там є молочарня?

— Ось у цьому і заковика... — *посміхнувся* товариш. — Коли хочеш, ходи до мене. Я почастую тебе. Побачиш, яке це смачне молоко...

Товариш жив таки на тій самій вулиці. Я не мав охоти йти з ним, у мене було багацько роботи, та якась дивна сила штовхнула мене і я без надуми подався за товаришем. У кімнаті він підшукав якусь скляну посудину, перехилив над нею свою полеву пляшку і миттю витягнув корок. До посудини просунулася тихенько на дно невелика гадюка.

— Гарне молочко? — прицмокнув гордо товариш. — Що? Його хіба не так то й легко купити...

Я мовчки дивився на гадюку. В неї була сіра, трохи блискуча шкіра, здовж спини розмальована в темніші густі цятки. Вона ліниво, вюнко ворушилась на дні посудини, наче розглядалась у своїй новій тюрмі. Було щось таке у неї, що відразу зацікавило мене.

Це були її маленькі, дивно лагідні й мудрі очі. Я охрестив їх мудрими, бож вона ні трохи не зважала на те, коли було прикласти палець до скла, знала, де вона.

— Щож ти зробиш з нею? — я спитав товариша.

— Передам її до музею — заявив товариш.

— Нонсенс!

— Чому нонсенс?

Та в тому й річ, що я ніяк не міг цього товаришеві вияснити.

— Дай мені її! —обізвався я по хвилині. — Мені страшне докучає моя господиня за комірне. Залізе в кімнату, сяде і починає балачку. Душу вимотує. Скажу їй десять разів, що заплачу за тиждень, а вона ще того самого дня знову прилізе. А так поставлю слоїк з гадюкою на столі і спокій. Баба навіть миші боїться.

— Добре. Але ти мені дай за неї свою шовкову краватку. Знаєш, ту в блакитні зірки.

Він нахабно зареготався.

— Гаразд! — Я без надуми погодився. — Краватка твоя.

Я забрав посудину з гадюкою до себе. Поставив покищо в куток і забрався до своєї роботи. Мене дожидали важкі іспити й треба було добре присісти поли.

Та праця тієї днини мені вже ніяк не йшла. Я раз-у-раз відривався від неї, щоб мовчки дивитись у мудрі очі своєї вюнкої невільниці з Білої Гори...

Вечерю, як у мене було більше роботи, я завжди приладжував собі сам; у менеж була газова кухонка. Того вечора в мене була на вечерю яєшня та гаряче молоко. Спати я пішов дуже пізно і навіть не глянув на годинник. В мене розболіла голова.

Мій товариш-співкомірник, — бо нас було два у кімнаті, десь загуляв був тої ночі; я не чекав на нього і хутко заснув.

Десь серед ночі я раптом пробудився.

Мій сон перебив якийсь дивний не то звук, не то шелест, що згодом зворушив нічну тишу. Це було достоту, як тоді, коли ми кажемо, що „тиша аж дзвонить".

В мене далі боліла голова, якби я перепився.

Я засвітив електрику і підвівся на ліжку. Раптом я наче зрозумів дивовижний шелест у кімнаті. Цеж було шипіння гадюки!

Два скоки і я опинився перед столом. Там посудини з гадюкою не було. Ясно — вона десь бігає по кімнаті... може і до мого ліжка залізла погрітися.

Я миттю вибіг з кімнати на вулицю. Я побіг до парку, блукав по алеях, просиджував на лавках, чекав світанку.

Голова на свіжому повітрі в мене перестала боліти. Я обережно входив по сходах свого дому і відчинив двері до своєї кімнати. Вже перший віддих повідомив мене про страхітливого непрошеного гостя.

— Ґаз!

Аже тепер я пригадав собі, що, пригріваючи чай, я забув замкнути кран від ґазу. Я кинувся прожогом до свого співкомірника. Його я не міг ніяк розбудити. Він вернувся був уже після того як я втік із кімнати і в похміллі кинувся не роздягаючись на ліжко. Його відрятували на рятунковій станції. Його щастям було те, що він вернувся додому дуже пізно і ґаз не встиг його затруїти.

Моїм щастям була гадюка — з мудрими, лагідними очима, яка спочивала собі в кутку. То я мав тільки намір покласти її на стіл, а забув це зробити.

Всеж я взяв її і разом із своєю прегарною краваткою відніс її до свого товариша.

— Приятелю! — кажу до нього — ця розумна живина врятувала мені життя від затроєння. Але хоч я не люблю ділових відвидин своєї господині, нехай уже краще вона затроює мені життя і сичить на мене. І хоч ти не повинен би взяти від мене краватки — даю її тобі на спомин нинішньої ночі, коли мене охопив такий жах, який маємо ми, міщухи, завсіди перед гадюкою...

• З ДНЯ •

НАУКА ТЕРПИМОСТИ.

Заряд нюйорських шкіл впав на дуже добру думку: він запровадив по вселюдних школах лекції про те, що в житті треба бути терпимим і вирозумілим супроти поглядів і переконань інших людей. Не треба лютитись, коли хтось має якесь інше переконання, не треба денервуватись, коли хтось хоче щось зробити на свій лад. Не треба іншому дошкулювати, коли він має якісь свої вірування, належить до якоїсь іншої національности, чи раси. Бо коли хтось не терпить чужих переконань, він викличе таку саме нетерпимість в іншого. А з того повстануть свари, тертя, затроювання життя; а далі повне безладдя в суспільнім житті.

ДОБРА ДУМКА.

Треба признати, що це знаменита думка. Такої школи терпимости треба не лиш для малолітніх дітей. Вона дуже здаласяб також і для старших. Колиб і для старших запровадили такі школи, то в першій мірі треба булоб нашій суспільности скористати з них і вислати туди деяких наших „радикалів". Щоб вони навчилися толерантно відноситись до роботи інших людей; щоб не називали певні націоналістичні кола „зрадниками", „провокаторами" і „чужими агентами" за те, що вони в деяких українських справах мають відмінну думку від радикалів; щоб не називали всіх тих, що не солідаризуються з II. Інтернаціоналом „фашистами".

ВИСЛАТИ ТУДИ Й Т. ЗВ. „ДЕМОКРАТІВ".

А далі треба булоб вислати до тої школи всіх так званих „демократів", що то домагаються терпимости для своїх власних ідей, а казяться, коли хтось інший хоче висловити свою думку; що підскакують з радости, коли комісія Даєса розгортає діяльність немилих їм груп, а плюють, харкають і визивають останніми словами туж саму комісію, коли вона розкриває діяльність комуністичних ґруп; що приплескують радієвим стаціям, коли вони висилають большевицькі промови, а погрожують бомбами, коли через них промовляє священик Коглин.

Всіх тих „демократів" треба післати на науку „терпимости" і то не два рази на місяць, але що найменше два рази на день.

КОГО ЩЕ?

А далі треба булоб післати на науку терпимости всіх тих американських редакторів і політиків, які самі признають, що большевизм це суспільна язва; які доказують науковими арґументами, що комуністичне життя не ущасливлює людей, тільки робить їх матеріяльними й душевними нуждарями; які напружують всі свої фізичні й умові сили, щоб перестерегти американську суспільність перед тою холерою, а заразом вмовляють в українців, що їм під большевиками добре, що українці в Совєтах роблять поступ і тому не повинні там проти большевиків бунтуватись. А коли вони все таки бунтуються, то ті „толерантні" редактори говорять, що це виключно „робота Гітлера".

Не подумають, що це большевицька язва, яка від десятків літ душить фізично і морально наш нарід, є причиною незадоволення українського народу, а не агітація Гітлера. Не може поміститись їм в голові й те, що захвалювання большевицьких „успіхів" в Україні дає знамениту зброю в руки тим замаскованим большевицьким елементам, які працюють тут, в Америці, в напрямку повалення теперішньої американської системи і заведення большевизму.

ТАКОЖ ДЕЯКИХ ЖИДІВ.

А по тих американських редакторах треба булоб притягнути до цеї школи „терпимости" також деяких жидів. Щоб вони навчилися шанувати визвольні змагання інших народів так, як вони хочуть, щоб інші шанували їхні змагання: щоб вони зрозуміли, що для інших людей слово „ґой", „хам", „паскудняк", „кабан", таке саме образливе, як „цибух", „парх", „пявка" і т. п. для них; щоб вони зрозуміли, що гуманітарні почуття є понад расові і понад релігійні; а „пацифікація" в Галичині, чи виморювання міліонів людей голодом в Совєтах мають такі самі права моральної підтримки за кордоном як жидівські погроми. Коротко, щоб вони пізнали, що для інших людей їх край може бути такий самий дорогий, коли не дорожчий, як для них Палестина. А дорожчий може бути для них тому, що вони ніколи не опускали того свого краю так, як це зробили жиди, що покинули Палестину.

Якби всім названим людям дати добру лекцію „толеранції" і „терпимости", то тоді лекше булоб жити на світі. Тоді лекше булоб боротись з тою нетолеранцією, яку запровадили в своїх краях диктатори. Бо тоді та боротьба вийшлаб на чисті води, змилаб з себе тавро лицемірства.

НА ПАРАДІ.

Вид з паради кадетів англійської військової академії в Вулвичу. Нагорі: один кадет зімлів від довгого стояння, а інший кадет іде йому на поміч. Надолині: ґенерали роблять перегляд, а двох кадетів уже в ряді нема. Є лише їх кріси.

Рада приятельки.

— Я хотілаб мому нареченому зробити якусь несподіванку перед шлюбом.

— Гм, то покажи йому свою метрику!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

МАНІФЕСТАЦІЯ І МОСКОВСЬКІ АҐЕНТИ.

Нюйорська большевицька газета, що називається „У. Щ. Вісти", а фактично є московською газетою для баламучення українських людей, накидається на українців, що вони влаштували 19 листопаду ц. р. маніфестацію в Ню Йорку і називає ту маніфестацію „гітлерівською".

Відразу показалося правдиве обличчя тих московських наймитів, які накидаючись на українську національну маніфестацію і називаючи її „гітлерівською" фактично хочуть тим помогти своїм новим союзникам, полякам.

Бож всі ми добре знаємо, що та маніфестація була звернена проти польських звірств, проти палення українських церков, проти пацифікації і нищення українських інституцій; проти польських тюрем і польських шибениць. Одним словом, проти польського гнету і знущань над українським народом. Та й це не подобалось московським наймитам з третьої вулиці і вони давай накидатися на українську маніфестацію і називати її „гітлерівською". А все це на те, щоб баламутити наших людей, і закривати перед ними дійсні речі, що діються в Совєтській Україні.

В 1936 році я був в ріднім селі Коршилівці, збаразького повіту. Тоді розійшлась була по селі чутка, що поліція арештувала двох хлопців, що втікли „з Росії". Я пішов, щоб їх побачити і з ними поговорити. Страшно виглядали ті жертви большевизму. Один з них мав 21 літ, а другий 22. Але виглядали вони немов старці, поморщені, згорблені і худі, тільки шкіра і кости. Тяжко повірити, щоб щось таке могло жити. Я запитав їх, чому вони звідтам втікали, то вони мені відповіли: „Хіба не бачите, чому?" Один з них був українець, а другий білорус. Вони розказували багато дечого, що повиннiб чути наші замотеличені большевики, що живуть в Америці в чистих хатах, гарно одягнені та ситі від доброго корму.

Ті нещасні жертви говорили, що в колєктивах їм дають так мало їсти, що мало не подохнуть з голоду. А робити треба тяжко. Зате наглядачі і комісарі мають всего подостатком, вони мають окрему кухню. Пшеницю з колективів мусять віддавати урядові. Робучих людей у колективах годували найбільше пісною гречаною кашею, бараболяною юшкою і малими частками хліба денно. Ті хлопці походили з села Староміщина, на границі Галичини, по совєтськім боці, на північ від Волочиськ. Як свідка тої розмови я можу покликати Слободзяна із Коршилівки, який також там був, а тепер перебуває в Ню Йорку. Хто його знає, може запитати.

Вже найвищий час, щоб прозрів і той малий гурт нещасних большевицьких симпатиків, що ще тут в Америці залишився. Бо ті, що підпирають большевицьку ідею, поповнюють злочин не лиш супроти своїх братів українців в Совєтській Україні, але також супроти себе самих.

Совєти це безпровісна тюрма народів, яка служить тільки на те, щоб панувала Москва і її кліка. Слід тут також згадати, що деякі місцеві большевики, тут в Америці, тероризують наших людей, і погрожують їм, що коли вони будуть брати участь в українських маніфестаціях, то вони постараються про те, що їм відберуть міську підмогу. Колиб кому таке притрапилось на будуче, то хай не залякається тими погрозами, а хай звернеться з тим там, де належиться. А ті большевицькі аґенти будуть якслід покарані.

Я. Удич, бувший комуніст.

ЗБОРИ, ВІЧА, МАНІФЕСТАЦІЇ ТОЩО

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПЕРШІ ЗБОРИ Центрального Комітету повіту Middlesex, N. J., скликається на неділю, 1. січня 1939, в годині 2:30 попол., до дому 222 Talmage Ave., Bound Brook, N. J. Тож проситься громади, котрі ще не зголосили своєї участи в тих зборах, вислати своїх представників на збори, або удатись листовно до тимчасового секретаря:

Василь Хміл,
Савт Плейнфілд, Н. Дж.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

РІЧНІ ЗБОРИ
ГАЛІ ПАРОХІЯЛЬНОЇ
— відбудуться —
В НЕДІЛЮ, 1. СІЧНЯ 1939
(SUNDAY, JANUARY 1, 1939)
в год. 2. пополудні
під числом
303 HUDSON AVENUE.
Проситься всіх Парохіян прибути.
Комітет.

У ВАЖНІЙ СПРАВІ НАРОДНОГО ДОМУ
В НЮ ЙОРКУ
ЧЛЕНИ СПІЛКИ "UKRAINIAN DEVELOPMENT CORP."
зволять прийти на
НАДЗВИЧАЙНУ НАРАДУ
У ВІВТОРОК, 3. СІЧНЯ
(TUESDAY, JANUARY 3, 1939)
в год. 8. ввечір
в Нар. Домі в Ню Йорку.
С. Демидчук, секр..

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Український професіоналіст і українська справа.

Яке становище повинен заняти український професіоналіст в Америці до теперішних міжнародніх відносин і української справи? Про це говорив д-р Л. Мишуга на місячних сходинах украніських професіоналістів у Ню Йорку, дня 15. грудня ц. р. Бесідник вернувся недавно з поїздки по Европі, де приглянувся тому, який дух панує серед української іміґрації. Він шукав там відповіди на питання, яке становище повинні заняти украйнці за границею на випадок остаточної боротьби за українські права. Говорив про те, чи і як можна нам опертися на допомозі демократичних потуг. З тим звязав справу пропаганди української справи в Америці, яка знову звязана з потребою Пресового Бюра.

В Америці, на думку д-ра Мишуги, українські професіоналісти моглиб зробити українській справі велику прислугу. Самі, чи як представники організацій моглиб забирати голос на сторінках американської преси, щоб українську справу представити так, як вона дійсно мається, а тим способом допомоглиб створити іншу публичну опінію й змінити цю, що досі панує тут щодо української справи, яку звязують виключно з гітлеризмом.

У дальшому рефераті бесідник змалював відношення старшої й молодої ґенерації до сучасних подій. Багато прикладами вказав на молодь в краю, що віддана всеціло національному рухові і приспішує наше визволення.

Жива дискусія, що вивязалася після бесіди, виказала, що зібрані орієнтуються в теперішніх політичних відносинах. І зрозуміли, яке становище треба їм заняти в теперішній час щодо проблеми Великої України.

Марія Лехицька.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ.

Збори відділів.

Дня 27. листопаду ц. р. відбулися загальні збори трьох відділів У. Н. Союзу: Т-ва св. Арх. Михаїла, від. 243, Т-во св. Богородиці, від. 216, і молодечий відділ ч. 22. Збори відбулися в парохіяльній гали в год. 2:30 попол. Головний радний У. Н. Союзу Т. Шпікула відкрив збори і в своїй промові підкреслив, що добре булоб, як би всі ті відділи злучилися в один великий. Далі промовляли: орґанізатор У. Н. С. округи Шікаґо, І. Білецький і головний контрольор У. Н. Союзу Р. Смук.

Бесідники підкресляли, що У. Н. Союз це велика і багата українська інституція. Вона має поверх 32 тисячі членів і поверх пять міліонів майна. Це майно належить до членів і кожний новий член, приступаючи до У. Н. Союзу дістає в тому майні запоруку, що його гроші не пропадуть. Серед української суспільности є ще багато таких людей, які моглиб стати членами У. Н. Союзу, але нема кому їх втягнути в членство. Це повинні робити всі члени, втягаючи в членство не лиш старших, але й українську молодь.

Д. Бучман і Н. Сеніцька, секретарі.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

На Карпатську Україну.

„Хор „Боян" при укр. гр. кат. церкві в Бейон ухвалив вислати зо своеї каси на Карпатську Україну $5. Гроші вислано через Обєднання.

Й. Кобрин.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

На народні цілі.

Центральний Комітет міста Джерзі Сити, Н. Дж., переслав через Обєднання $75 з таким призначенням: $50 на інвалідів і $25 на „Просвіту".

В. Цан, секретар.

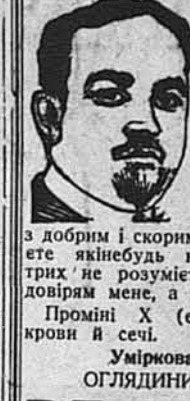
НЮАРК, Н. Дж.

На Карпатську Україну.

Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133 У. Н. Союзу, ухвалило на своїх річних зборах вислати з каси товариства $40 на такі українські цілі: $25 на Карпатську Україну, а $15 на українських інвалідів. Гроші вислано через Обєднання.

Фунт куті піханої	$ .20
Солодкий мак	.20
Чистий мід з Саратоги	1.25
Сімяний олій, з краю	1.30
Макітри краєві по	1.50
Картки на свята 12 за	.50
Календар Селянський	.40
Календар „Наш Лемко"	.40
Календар Веселий	.35
Відривний Календар	.50

ТАРЗАН СМІЛИВИЙ.

(96)

Після короткої і завзятої боротьби між Тарзаном і дикуном останній був переможений. Міцним ударом Тарзан повалив його на землю, вирвавши з його руки ножа. А далі Тарзан одним махом перетяв шнурок, що звязував дошку з підборіддям. Джеф Биґерс і Каґундо, що стояли на другім кінці дошки, внутрі ідола, покотились з гуком вділ.

В той спосіб згинув Джеф і Каґундо. Перший за гидку зраду своїх приятелів, а другий за те, що приготовляв цю жахливу смерть іншим. Побачивши це всі дикуни тільки ахнули! На них найшов переляк. Бо коли найсильніший з поміж них так згинув, то те саме може притрапитись і кожному з них. Тарзан побачив те враження і, не тратячи часу, заговорив:

„Я, демон Тарзан! Покараю тяжко кожного, хто захоче противитись моїй волі. І ви всі згинете так, як ваш Каґундо, коли в тій хвили не випустите вязнів". Дикуни хвилю стояли мовчки, а Тарзан знов заговорив: „Чомуж стоїте, чому не робите так, як велю". По тих словах дикуни заворушились і, розвязавши вязням руки, повели їх в напрямку брам оселі.

В той спосіб Марія, Брукс і Боб вийшли цілими з рук дикунів. Опинившись безпечно в нетрах вони кидались собі в обійми, а понад усе дякували Тарзанові. Тарзанові, безперечно, це було мило, та він не виказував цього на зверх. Відійшовши від них він наповнив свої груди повітрям і по старім звичаю видав окрик побіди.

З НОВИМ РОКОМ РОЗПІЧНЕТЬСЯ НОВА ПОВІСТЬ ПРО ТАРЗАНА ПІД ЗАГОЛОВКОМ: „ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО"